

**Дисципліна з підготовки магістра стоматології:
Рентгенологічні методи в ортодонтічній діагностиці**

Спеціальність	II Стоматологія
Освітня програма	ОПІ Стоматологія, 2025
Рівень вищої освіти	другий
Навчальний рік	2026-2027
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	3,0
Курс / семестр	5/IX
Укладач (і)	Професор ЗВО Микола ДМІТРІЄВ
Викладач (і), гостьові лектори	Проф.Микола Дмитрієв, Доц. Дмитро КАС'ЯНЕНКО, доц. к.мед.н., Тетяна ЗАКАЛАТА, ас. Олександр ВАСИЛЬЧУК
Місце проведення, контакти	Клінічні бази кафедри стоматології дитячого віку, вул. В.Стуса 2/19, child.stom@vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

На заняттях із вибіркової дисципліни студенти ознайомлюються із сучасними методами діагностики в ортодонтії, віковими рентгенологічними особливостями розвитку зубощелепного апарату та методами рентгенологічного обстеження ортодонтічних пацієнтів. Особлива увага приділяється формуванню навичок аналізу та інтерпретації результатів діагностичних досліджень, обґрунтуванню діагнозу й основних принципів планування ортодонтічного лікування.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою. Обсяг навчального навантаження студентів визначається у кредитах ECTS, які зараховуються за умови успішного досягнення передбачених програмою результатів навчання. Види навчальних занять і структура дисципліни визначаються навчальним планом.

Зміст навчальних занять охоплює основні питання застосування сучасних діагностичних методів в ортодонтії. Самостійна робота студентів спрямована на поглиблення теоретичних знань, опрацювання наукових джерел і розвиток умінь застосовувати отримані знання для розв'язання клінічних ситуацій.

Засвоєння навчального матеріалу контролюється під час занять відповідно до конкретних цілей навчання. Для оцінювання рівня підготовки студентів можуть застосовуватися тестові завдання, розв'язування ситуаційних задач, аналіз рентгенологічних

зображень і контроль практичних навичок. Форму підсумкового контролю та порядок оцінювання результатів навчання визначають навчальний план і чинні положення закладу вищої освіти.

Передреквізити освітнього компоненту – ґрунтуються на знаннях, отриманих під час вивчення анатомії людини (будова та вікові особливості зубощелепного апарату), медичної фізики (фізичні основи рентгеновського випромінювання), радіології (основи рентгенологічної діагностики та радіаційної безпеки), ортодонції (розвиток зубощелепного апарату, формування прикусу, зубощелепні аномалії та методи їх діагностики), дитячої терапевтичної стоматології (особливості формування коренів постійних зубів і резорбції коренів тимчасових зубів), терапевтичної стоматології (рентгенологічні ознаки захворювань твердих тканин зубів, періодонта та пародонта), хірургічної стоматології (рентгенологічне обстеження щелеп, діагностика ретенційних і надкомплектних зубів), ортопедичної стоматології (оцінка стану зубних рядів, опорних зубів і навколишніх тканин), пропедевтики ортопедичної стоматології (анатомія зубів, будова зубних рядів та основи оклюзії).

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Здобуття студентом знань, навичок та вмінь в сфері залучення сучасних діагностичних методик, комп'ютерних систем та компонентів, необхідних для виконання проведення базових сучасних діагностичних маніпуляцій ортодонтичної стоматології, отримання якісних діагностичних даних, вміння їх трактувати та використовувати для подальшого ортодонтичного лікування.

Постреквізити – дитяча терапевтична стоматологія, дитяча хірургічна стоматологія, ортодонція, ортопедія, профілактика стоматологічних захворювань.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни «Рентгенологічні методи в ортодонтичній діагностиці» здобувач зможе:

знати: основні рентгенологічні методи обстеження ортодонтичних пацієнтів, показання до їх застосування та діагностичні обмеження; вікові рентгенологічні особливості розвитку зубощелепного апарату; принципи аналізу ортопантограм, телерентгенограм і даних конусно-променевої комп'ютерної томографії (КПКТ); методики цефалометричного аналізу за Шварцом, Штайнером, Твідом і Рікетсом; основи радіаційної безпеки.

вміти: обґрунтовувати вибір рентгенологічного методу обстеження відповідно до діагностичного завдання; аналізувати ортопантограми, телерентгенограми та дані КПКТ; оцінювати розвиток зубів і стадію формування прикусу; визначати цефалометричні орієнтири та проводити лінійні й кутові вимірювання; аналізувати сагітальні, трансверзальні та вертикальні співвідношення зубощелепних структур за відповідними зображеннями; оцінювати скелетну зрілість за рентгенограмами кисті, зображення верхніх дихальних шляхів за ТРГ та кісткових структур скронево-нижньощелепних суглобів за даними КПКТ.

здатен продемонструвати: послідовність аналізу рентгенологічних зображень, виконання цефалометричного аналізу, інтерпретацію отриманих результатів та їх використання для обґрунтування ортодонтичного діагнозу й планування лікування в навчальних клінічних ситуаціях.

володіти навичками: визначення анатомічних орієнтирів на рентгенологічних зображеннях, виконання цефалометричних вимірювань, аналізу двовимірних зображень і багатоплощинних реконструкцій КПКТ, оцінювання положення зубів та їх співвідношення із суміжними анатомічними структурами, оформлення результатів аналізу та зіставлення їх із даними клінічного обстеження.

самостійно вирішувати: навчальні діагностичні завдання щодо вибору й обґрунтування рентгенологічного методу обстеження, оцінки інформативності отриманих зображень, визначення рентгенологічних ознак зубощелепних аномалій та використання результатів досліджень для планування й оцінювання результатів ортодонтичного лікування.

Вивчення дисципліни сприяє досягненню таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

«Посилання на списки відповідають перелікам, наведеним у додатку до ОПП “Стоматологія” ВНМУ ім. М. І. Пирогова, 2025 рік, редакція 2026 року».

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	10
Практичні заняття:	30
Самостійна роботи:	50
Всього	90

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тематичний план лекцій
1	Сучасні рентгенологічні методи в ортодонтічній діагностиці. Вибір обстеження та радіаційна безпека.
2	Рентгенологічна оцінка розвитку зубощелепного апарату та скелетної зрілості.
3	Основи телерентгенографії та цифрового цефалометричного аналізу.
4	Конусно-променева комп'ютерна томографія в ортодонтії: показання, якість зображень та основи аналізу.
5	Візуалізація верхніх дихальних шляхів і скронево-нижньощелепних суглобів в ортодонтічній діагностиці.
Тематичний план практичних занять	

1	Тема 1. Сучасні рентгенологічні методи в ортодонтичній діагностиці. Вибір обстеження та радіаційна безпека. Вибір методу за клінічною ситуацією. Аналіз показань, обмежень і принципів радіаційної безпеки, зокрема в дітей.
2	Тема 2. Рентгенологічна оцінка розвитку зубощелепного апарату та скелетної зрілості. Аналіз розвитку зубів і коренів. Оцінка скелетної зрілості за шийними хребцями на ТРГ та рентгенограмою кисті.
3	Тема 3. Ортопантомографія та внутрішньоротова рентгенографія в ортодонтичній практиці. Аналіз ортопантомограм і прицільних знімків. Ретенція, надкомплектні зуби, агенезія, резорбція. Помилки позиціонування та спотворення.
4	Тема 4. Основи телерентгенографії та цифрового цефалометричного аналізу. Калібрування зображень, визначення орієнтирів, лінійні та кутові вимірювання. Аналіз за Шварцом і Штайнером. Оцінка похибок.
5	Тема 5. Комплексна інтерпретація цефалометричних даних. Автоматизований аналіз і штучний інтелект. Аналіз за Твідом і Рікетсом, оцінка профілю. Цефалометричне накладання. Перевірка та корекція результатів автоматизованого аналізу.
6	Тема 6. Конусно-променева комп'ютерна томографія в ортодонтії: показання, якість зображень та основи аналізу. Поле огляду, роздільна здатність, DICOM. Орієнтація об'єму, аналіз зрізів і реконструкцій, артефактів та випадкових знахідок.
7	Тема 7. Застосування КПКТ для розв'язання складних ортодонтичних діагностичних завдань. Ретенція, резорбція коренів, кісткові межі, асиметрія. Використання КПКТ для планування лікування й скелетної опори за показаннями.
8	Тема 8. Поєднання рентгенологічних даних із цифровими моделями зубних рядів. Формати STL і PLY. Зіставлення моделей, фотографій і рентгенограм. Демонстрація суміщення з КПКТ та оцінка похибок.
9	Тема 9. Візуалізація верхніх дихальних шляхів і скронево-нижньощелепних суглобів в ортодонтичній діагностиці. Оцінка дихальних шляхів на ТРГ і КПКТ та обмеження висновків. Кісткові структури СНЩС. Огляд ролі МРТ.
10	Тема 10. Комплексний аналіз клінічних випадків і формування діагностичного висновку.Залік. Вибір обстеження, узагальнення даних, оформлення висновку й обґрунтування плану лікування. Показання до повторної візуалізації. Підсумковий контроль.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи:</u> усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Проводиться на останньому практичному занятті і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова

([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролю	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за екзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони

не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в

приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацюють навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в медичний халат, в іншому випадку здобувачі не допускаються до заняття,

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри *стоматології дитячого віку* ; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальний заклад режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідаються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmua.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmua.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри https://www.vnmua.edu.ua/кафедра_стоматології_дитячого_віку) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmua.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmua.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (https://www.vnmu.edu.ua/кафедра_стоматології_дитячого_віку Студенту/форма навчання очна/курс 2/навчально-методичні матеріали).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедр. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра> студенту/аспіранту

ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Смаглюк Л. В., Карасюнок А. Є., Білоус А. М. Базовий курс з ортодонції : навчальний посібник. Полтава : Бліц Стайл, 2019. 195 с. Електронний ресурс: [бібліографічні відомості в матеріалах ПДМУ](#).
2. Курєдова В. Д., Макарова О. М., Петрова А. В. Цефалометричний аналіз в практиці лікаря-ортодонта : навчальний посібник. Полтава : Бліц-Стайл, 2021. 111 с. ISBN978-617-7822-13-3. Електронний ресурс: [бібліографічний запис у каталозі бібліотеки ПДМУ](#).

3. **Мельник В. С., Зомбор К. В., Горзов Л. Ф.** Ортодонція : методичні рекомендації до практичних занять для студентів 3 курсу. Ужгород : ФОП Данило С. І., 2019. 128 с. Електронний ресурс: [повний текст у репозитарії УжНУ](#).
4. **Ковальський О. В., Мечев Д. С., Данилевич В. П.** Радіологія. Променева терапія. Променева діагностика : підручник. Вінниця : Нова Книга, 2013. 512 с. Електронний ресурс: [опис і зміст видання на сайті ВНМУ ім. М. І. Пирогова](#). (доцільно використовувати для фундаментальних положень)
5. **Смаглюк Л. В., Ляховська А. В., Смаглюк В. І., Трофименко М. І.** Критерії персоніфікованого підходу до планування рентгенологічних досліджень у ортодонтичних пацієнтів. *Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії*. 2023. Т. 23, № 3. С. 212–216. DOI: 10.31718/2077-1096.23.3.212.
Електронний ресурс: [стаття та повний текст на сайті журналу](#).
6. **Виженко Є. Є.** Сучасні можливості застосування комп'ютерних технологій в ортодонтії. *Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії*. 2023. Т. 23, № 4. С. 288–292. DOI: 10.31718/2077-1096.23.4.288.
Електронний ресурс: [стаття та повний текст на сайті журналу](#).
7. **Міністерство охорони здоров'я України.** Стандарти медичної допомоги «Дистальна оклюзія» : затверджені наказом МОЗ України від 03.04.2023 № 620. Київ, 2023. Електронний ресурс: [стандарт і клінічна настанова на сайті Державного експертного центру МОЗ України](#).
8. **Fields H., Larson B., Sarver D. M., Proffit W. R.** Contemporary Orthodontics. 7th ed. Elsevier, 2026. 768 p. ISBN 978-0-323-93071-0.
Електронний ресурс: [сторінка видання на сайті Elsevier](#).
9. **Lam E., Mallya S.** White and Pharoah's Oral Radiology: Principles and Interpretation. 9th ed. Elsevier, 2026. 720 p. ISBN 978-0-443-11871-5.
Електронний ресурс: [сторінка видання на сайті Elsevier](#).
10. **Benavides E. et al.** American Dental Association and American Academy of Oral and Maxillofacial Radiology patient selection for dental radiography and cone-beam computed tomography. *Oral Surgery, Oral Medicine, Oral Pathology and Oral Radiology*. 2026. Vol. 141, No. 3. P. 273–287. DOI: 10.1016/j.oooo.2025.11.013.
Електронний ресурс: [повний текст у PubMed Central](#).
11. **Benavides E., Krecioch J. R., Connolly R. T. et al.** Optimizing radiation safety in dentistry: Clinical recommendations and regulatory considerations. *The Journal of the American Dental Association*. 2024. Vol. 155, No. 4. P. 280–293.e4. DOI: 10.1016/j.adaj.2023.12.002.
Електронний ресурс: [бібліографічний запис та анотація в PubMed](#).
12. **Mallya S. M., Ahmad M., Cohen J. R., Kaspo G., Ramesh A.** Recommendations for Imaging of the Temporomandibular Joint. Position Statement from the American Academy of Oral and Maxillofacial Radiology and the American Academy of Orofacial Pain. *Journal of Oral & Facial Pain and Headache*. 2023. Vol. 37, No. 1. P. 7–15. DOI: 10.11607/ofph.3268.
Електронні ресурси: [бібліографічний запис у PubMed](#); [повний текст статті](#).

Допоміжна література

1. **American Dental Association.** Dentistry — Evaluation of Dental Image Analysis Systems Using Augmented/Artificial Intelligence. ADA Technical Report No. 1109–2025. 2025. Електронний ресурс: [повний текст технічного звіту ADA](#).
2. **3D Slicer.** DICOM : User Guide [електронний ресурс].
Режим доступу: [офіційна документація з імпорту та роботи з DICOM-зображеннями](#).

Дата звернення до електронних ресурсів: 24.09.2026.

Силабус з дисципліни «Рентгенологічні методи в ортодонтичній діагностиці» обговорено та затверджено на засіданні кафедри Стоматології дитячого віку (протокол №1 від «_26_» серпня 2026 р.).

Відповідальний(а) за курс:

Зав. кафедри
стоматології дитячого віку,
проф. д.мед.н.

Микола ДМІТРІЄВ